گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۵۰۷۵۹۸
دوشنبه ۲۶ آذر ۱۴۰۳ ۱۹:۲۴

تهدید منطقه ای

آیا پروژه سد بزرگ تاجیکستان منسوخ شده است؟

ساختن سد روگون به حداکثر ارتفاع خود یک فاجعه اقتصادی و زیست محیطی برای تاجیکستان و منطقه خواهد بود.ترکیبی از منابع انرژی تجدیدپذیر و سد روگون کوچکتر راه حل بهینه تری برای نیازهای انرژی تاجیکستان خواهد بود.

به گزارش گروه اقتصاد_ پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت، ارزیابی‌های اثرات زیست‌محیطی و اجتماعی برای پروژه Rogun قدیمی است و پیشرفت‌های فناوری‌های انرژی‌های تجدیدپذیر یا افزایش خطرات تغییرات آب و هوایی را در نظر نمی‌گیرد. بنا بر گزارش کارشناسان که تازه منتشر شده، ساخت سد روگون در تاجیکستان تا حداکثر ارتفاع و مشخصات پیش بینی شده، یک فاجعه اقتصادی برای فقیرترین کشور آسیای مرکزی و یک کابوس زیست محیطی برای کل منطقه خواهد بود . ظهور فناوری های جدید برای تولید برق به این معنی است که پروژه بزرگ تاجیکستان که ده ها سال قدمت دارد، قبل از اینکه به طور کامل عملیاتی شود، منسوخ شده است.

این گزارش که توسط سازمان محیط زیستی مستقر در قزاقستان، رودخانه‌های بدون مرز تهیه شده است، اندکی قبل از نشست هیئت مدیره بانک جهانی، که قرار است در ۱۷ دسامبر برگزار شود، توزیع می‌شود تا در مورد گزینه‌های تامین مالی پروژه روگون که هزینه‌های آن افزایش یافته است، بحث شود. در سال های اخیر افزایش یافته است. پیش‌بینی‌های فعلی قیمت تکمیل سد را در ارتفاع ۳۳۵ متری آن ۶.۴ میلیارد دلار نشان می‌دهد .

این پروژه برای اولین بار در دهه ۱۹۷۰ طراحی شد و در سال ۲۰۱۶ توسط دولت تاجیکستان احیا شد. از آن زمان تاکنون کار بر روی سد به صورت پراکنده ادامه یافته است.

کارشناسانی که توسط رودخانه‌های بدون مرز جمع‌آوری شده‌اند، داده‌هایی را در مورد هشت سناریو مختلف برای دستیابی به هدف مورد نظر پروژه روگون برای تولید برق کافی برای تامین نیازهای داخلی کشور و ایجاد درآمد از طریق صادرات نیرو جمع‌آوری کردند. نتایج موجود در این گزارش نشان می‌دهد که ترکیبی از تولید برق تجدیدپذیر، همراه با تکمیل سد روگون بسیار کوچک‌تر، راه‌حل بهینه خواهد بود.

در این گزارش آمده است: «محاسبات اولیه ما در مورد سناریوهای جایگزین برای اجرای پروژه نشان می دهد که ترکیب توسعه تولید خورشیدی با تکمیل نیروگاه روگون با یک سد کوچکتر ممکن است پوشش کامل کسری انرژی زمستانی در تاجیکستان را تا سال ۲۰۳۰-۲۰۳۱ ممکن سازد. «تنوع منابع انرژی در سیستم یکپارچه انرژی کشور همچنین خطرات تغییرات آب و هوایی را برای بخش انرژی و اقتصاد به میزان قابل توجهی کاهش خواهد داد.»

بر اساس این گزارش، ارزیابی‌های اثرات زیست‌محیطی و اجتماعی که مقامات برای پروژه روگون به آن‌ها تکیه می‌کنند، قدیمی هستند و بر داده‌های بیش از یک دهه تکیه دارند. از آن زمان، پیشرفت‌های عمده‌ای در فناوری‌های تولید برق بادی و خورشیدی صورت گرفته است و خطرات ناشی از گرمایش جهانی در آسیای مرکزی افزایش یافته است. در این گزارش آمده است: «یکی از اشتباهات مکرر برنامه ریزی که هر بار که این پروژه احیا و بازنگری می شود، انجام می شود، عدم ارزیابی راه حل های جایگزین برای چالش های پروژه است.

زمانی که این سد ۳۳۵ متری تکمیل شود، ظرفیت تولید برق سالانه ۳۶۰۰ مگاوات خواهد داشت که تقریباً معادل خروجی سه نیروگاه هسته ای است. اما در این گزارش تاکید شده است که تا زمانی که تاسیسات به ظرفیت کامل تولید برسد، هزینه برق آن در مقایسه با منابع تجدیدپذیر غیررقابتی خواهد بود. هزینه واحد ساخت روگان تا چهار برابر بیشتر از یک نیروگاه خورشیدی (SPP) است.

هزینه برق روگان گرانتر از هزینه تولید شده توسط نیروگاه های فتوولتائیک خورشیدی (SPP) و بادی (WPP) خواهد بود. این گزارش می افزاید: اگر تاجیکستان قصد دارد به صادرکننده برق به همسایگان خود تبدیل شود، باید SPP و WPP را توسعه دهد.

رودخانه‌های بدون مرز استدلال می‌کنند که قبل از تخصیص هرگونه بودجه اضافی برای Rogun، یک مطالعه جدید اثرات زیست‌محیطی، همراه با یک چارچوب جامع مصرف آب منطقه‌ای، مورد نیاز است. کارشناسان محیط زیست می گویند تغییر جریان آب رودخانه های وکش و آمودریا ناشی از ساخت و بهره برداری روگون تا به امروز، اکوسیستم های منطقه را تخریب کرده و شرایط آبیاری در سال های خشک را بدتر کرده است.

روگان همچنین منبع قوی گازهای گلخانه ای در زمانی است که آسیای مرکزی در تلاش برای کاهش انتشار گازهای گلخانه ای به عنوان بخشی از تلاش برای کاهش گرمایش جهانی است. این گزارش می‌گوید پیش‌نویس ارزیابی اثرات زیست‌محیطی که در حال حاضر مورد استفاده قرار می‌گیرد، نشان می‌دهد که Rogun «هنوز ردپای کربن زیادی خواهد داشت». تکمیل نیروگاه روگون با بالاترین سد [سطح ۳۳۵ متر] نه تنها منجر به کربن زدایی سریع سیستم های انرژی آسیای مرکزی نمی شود، بلکه برعکس، این روند را کاهش می دهد.